

Afwegingskader
Subsidiebeleid

Inleiding

De gemeente heeft wettelijke taken en daarnaast doelstellingen die ze wil realiseren. Subsidies bieden de gemeente een mogelijkheid om haar doelstellingen te realiseren. Dit afwegingskader beschrijft het subsidiebeleid en de werking van het instrument.

Soorten subsidies

De gemeente Den Helder kent drie soorten subsidies:

1. Subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag wat maximaal als subsidie verleend kan worden, expliciet op de gemeentelijke begroting als organisatiesubsidie staat. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is daarvoor de wettelijke basis.
2. Subsidies waarbij via een specifieke subsidieverordening of een subsidieregeling is vastgelegd voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt en welke criteria voor de verdeling van de beschikbare middelen gelden.
3. Incidentele subsidies voor een specifiek doel. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is daarvoor de wettelijke basis

Er zijn daarnaast in de uitvoering allerlei subsidienamen in omloop. Al die subsidies vallen altijd binnen een van de hierboven genoemde categorieën (subsidietitels). Zo worden organisatiesubsidies soms begrotingssubsidie genoemd. Wanneer er gesproken wordt over een projectsubsidie betreft het meestal een incidentele subsidie voor een specifiek doel.

Maatschappelijk effect van subsidiebeleid

Subsidies stimuleren de ontvangers om activiteiten uit te voeren die bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente. Maar hebben de subsidies ook het gewenste maatschappelijke effect? Uit de adviezen van de Rekenkamer en de accountant blijkt dat het subsidiebeleid van de gemeente Den Helder versterkt moet worden. Daarin is nu een aantal stappen gezet om subsidies beter te verbinden aan het beoogde maatschappelijke effect:

1. Er zijn in 2024 nieuwe beleidskaders vastgesteld met daarin de doelstellingen die de basis bieden voor subsidieafspraken. Het betreft het beleidskader *Het kompas op cultuur*, het beleidskader *Toerisme en Recreatie Ontdek Den Helder* en de *Regiovisie Sociaal Domein*. In 2025 zal het college de gemeenteraad een nieuw beleidskader Erfgoed voor vaststelling aanbieden.
2. Met De Kampanje, Triade en KopGroep Bibliotheken zijn voor de periode 2025-2028 budgetafspraken gemaakt die jaarlijks leiden tot een subsidieaanvraag. De daaraan gekoppelde prestatieafspraken zijn gebaseerd op de in het beleidskader *Het kompas op cultuur* benoemde doelstellingen en beoogde resultaten.
3. De in 2024 vastgestelde (aangepaste) Subsidieverordening Evenementen heeft toetsbare criteria voor vergunningverlening.
4. Een vernieuwde opzet van de subsidieparagraaf in de programmabegroting 2025: Binnen het sociaal domein zijn de bedragen per (sub)doelstelling vastgelegd.
5. De Asv is in lijn gebracht met de aanbevelingen van de Rekenkamer. Op basis van subsidieregelingen kan het college subsidieaanvragen sociaal domein toetsen aan de bijdrage aan beleidsdoelstellingen met een subsidieplafond.
6. Op basis van de nieuwe Asv is de Subsidieregeling Sociaal Domein de eerste subsidieregeling die door het college wordt vastgesteld.
7. In de beschikkingen van de subsidies voor 2025 zijn de doelstellingen van de Regiovisie Sociaal Domein al opgenomen als toetsingskader. In het subsidieregister 2025 zullen de beschikte subsidies zichtbaar zijn.

Kaders voor subsidieverlening

Bovenlokaal

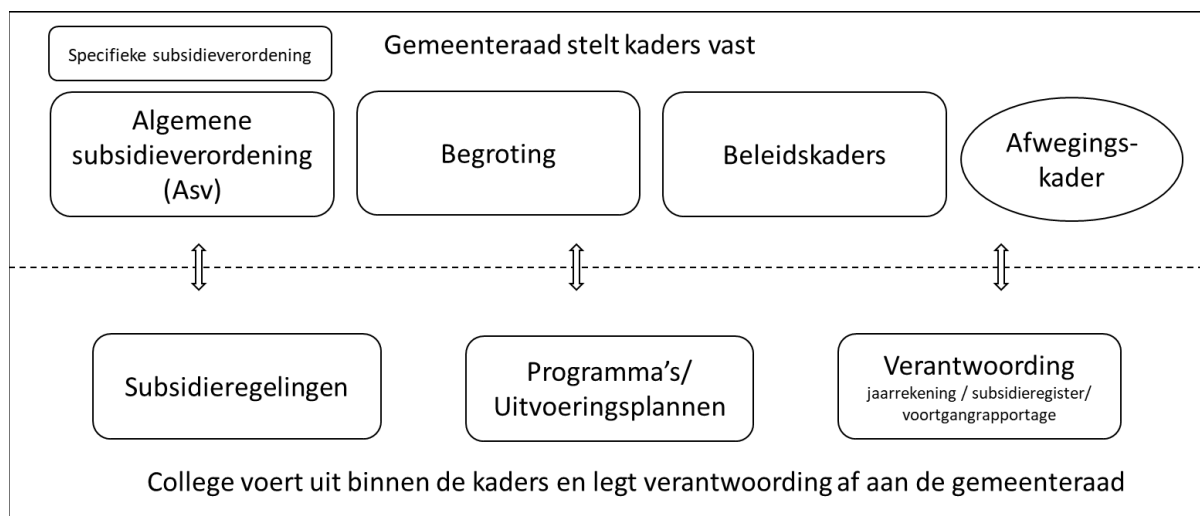
Bij het verlenen en vaststellen van subsidies hebben we te maken met nationale en Europese regelgeving.

Hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevat regels met betrekking tot de subsidieverstreking. Wanneer de gemeente financiële middelen verstrekt om bepaalde activiteiten van de aanvrager mogelijk te maken, anders dan als betaling van goederen en diensten, is er sprake van subsidieverlening.

Op Europees niveau gaat het met name over regelgeving omtrent staatssteun. Steun aan een onderneming is in principe niet toegestaan, vanwege mogelijke verstoring van de mededinging op de Europese Markt.

Lokale regelgeving

De gemeentelijke kaders worden door de gemeenteraad vastgesteld. Het college geeft hier uitvoering aan en legt verantwoording af. Dit is in de afbeelding weergegeven.

De gemeenteraad stelt de subsidieparagraaf als onderdeel van de programmabegroting vast. In de subsidieparagraaf staan de organisatiesubsidies en de beschikbare bedragen per specifieke verordening en subsidieregeling. Voor de subsidieregeling sociaal domein zijn ook de bedragen weergegeven per (sub)doelstelling. Voor afwijking op de bedragen gelden de Wettelijke regels begroting (BBV) en de regels in de gemeentelijke Financiële verordening. De subsidieparagraaf in de jaarrekening geeft inzicht in realisatie ten opzichte van de begroting. Het subsidieregister maakt voor eenieder inzichtelijk wie subsidieontvangers zijn en de door hen ontvangen bedragen.

De gemeente Den Helder heeft een paar specifieke subsidieverordeningen. Een specifieke verordening is wenselijk als er voor het college onvoldoende kader beschikbaar is voor een regeling op basis van de Asv.

Subsidie of inkoop

In de vormgeving van subsidieregels moet afgewogen worden of subsidie het beste instrument is om het beoogde effect en de daaraan verbonden doelen te bereiken.

Er kan sprake zijn van subsidie als de middelen worden ingezet voor activiteiten in het algemeen belang. Wanneer de activiteiten de uitvoering van gemeentelijke taken betreffen of het functioneren van de gemeentelijke organisatie dan hoort daar inkoop of aanbesteding bij. Met het verstrekken van een subsidie kan de gemeente geen verplichting opleggen tot realisatie. Met een subsidie stimuleert de gemeente dat de ontvanger een bijdrage levert aan het bereiken van een maatschappelijk effect. De ontvanger moet wel kunnen aantonen dat de inzet daartoe is gepleegd. Voor een afdwingbare verplichting is inkoop het juiste instrument.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste verschillen tussen inkoop/aanbesteding en subsidie als het gaat om sturing op de doelstellingen.

Subsidie	Inkoop/aanbesteding
gemeente heeft weinig zeggenschap over de te verrichten activiteiten	gemeente heeft veel zeggenschap over de te verrichten activiteiten
gemeente betaalt om de organisatie in staat te stellen bij te dragen aan de doelstellingen	gemeente betaalt voor het te behalen resultaat
de aanvrager neemt het initiatief met een subsidieaanvraag	de gemeente heeft het initiatief door een aanbesteding of uitvraag te doen
doelstellingen vanuit beleid(skaders)	nauwkeurig omschreven opdracht
voorwaarden in de beschikking	programma van eisen, uitvraag

Algemene uitgangspunten in subsidieverlening

Sturen op doelstellingen

Met subsidies stuurt het college in de uitvoerende fase van de beleidscyclus op de te bereiken beleidsdoelstellingen. In de evaluatiefase van de beleidscyclus legt het college verantwoording af op de bereikte resultaten en effecten. De uitvoering van de in de begroting en beleidskaders vastgestelde (hoofd)doelen volgen de planning en control-cyclus.

De prestatieafspraken met subsidieontvangers sluiten aan op de beleidsdoelen. De aanvragers moeten bij de aanvraag aangeven welke resultaten zij willen bereiken. Het subsidiebeleid maakt inzichtelijk hoe het college de afweging maakt tot het wel of niet verlenen van een subsidie. In een besluit om een subsidie niet toe te kennen worden de gewogen criteria benoemd. Bij het toekennen van een subsidie legt het college in het besluit de verplichtingen vast, waaraan moet worden voldaan. Onderdeel hiervan is het te bereiken resultaat.

Subsidieaanvragers moeten hun bijdrage aan de beoogde doelstellen SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) formuleren en moeten aan de in de verleningsbeschikking genoemde verplichtingen voldoen.

Samenwerking

De gemeente kan haar doelstellingen niet alleen bereiken. Het vraagt samenwerking met andere overheden, organisaties, bedrijven en inwoners. Het evalueren en verbeteren van resultaten vraagt het delen van ervaringen, kennis en expertise. Partners moeten de ruimte hebben om vanuit eigen inzicht en professionaliteit te werken. De gemeente stuurt op het effect van de inzet en bepaalt niet zelf de uitvoeringsprestaties en activiteiten van subsidieontvangers. In gesprek met betrokken partners komt de gemeente tot realistische doelstellingen en kunnen de subsidiepartners tot daarop aansluitende prestaties en resultaten komen. De subsidieontvangers stimuleren wij dan ook ervaringen en kennis te delen met de gemeente, maar ook met andere organisaties in het werkveld. Enerzijds om daarmee vanuit gedeeld overzicht samen te kunnen sturen op het bereiken van de doelstellingen. Anderzijds om activiteiten te professionaliseren of door samenwerking kwaliteit toe te voegen. De organisaties kunnen elkaar versterken en aanvullen en zo binnen een doelstelling soms samen meer bereiken dan individueel.

Laagdrempelig

Alle mogelijke subsidie-aanvragers moeten over dezelfde informatie kunnen beschikken. Op de gemeentelijke website is een portaal voor subsidies, van waaruit een aanvraag kan worden ingediend. In dit portaal zal ook algemene informatie over het subsidieproces worden toegevoegd met een uitleg over het aanvragen en verantwoorden van subsidie. Het digitale aanvraagproces wordt verbeterd en de aanvraag-formats verduidelijkt. Alle subsidies moeten digitaal worden aangevraagd via het subsidieportaal. Aanvragers die in de digitale aanvraag nadere toelichting nodig hebben, krijgen telefonisch of per mail antwoord. Bewoners en kleine vrijwilligersorganisaties kunnen voor bedragen onder € 5000 onder dezelfde voorwaarden een schriftelijke (niet-digitale) aanvraag doen, mits de reden in de aanvraag wordt toegelicht. Ook dit zal bij de desbetreffende regeling op de website worden vermeld. Voor aanvragen van hogere subsidiebedragen is dit niet mogelijk, omdat ook het proces van verantwoording en vaststelling digitale vaardigheden vergt.

We willen voorkomen dat mogelijke aanvragers afzien van hun activiteiten omdat de aanvraag en verantwoording van een subsidie meer kost (in tijd en menskracht) dan dat het oplevert. De vereisten bij de aanvraag en de verantwoording zijn daarom mede afhankelijk van de hoogte van het aangevraagde bedrag.

Subsidieregister

Het subsidieregister is een lijst die alle subsidieontvangers in een kalenderjaar vermeldt. De lijst wordt op de website van de gemeente Den Helder gepubliceerd en omvat vijf kalenderjaren. Op de lijst worden vermeld: de naam van de subsidieontvanger, het bedrag van de ontvangen subsidie, onder welke regeling het is aangevraagd en aan welke doelstelling(en) de activiteiten bijdragen. Namen van personen worden niet gepubliceerd vanwege privacywetgeving.

Elke subsidieverordening en -regeling wordt in ieder geval eens in de vijf jaar geëvalueerd op de doeltreffendheid en de effecten die met de subsidies in de praktijk worden bereikt. Ook deze evaluatie wordt gepubliceerd.

De subsidieverantwoording of de beoordeling daarvan kan leiden tot (gedeeltelijke) restitutie van te veel ontvangen subsidie. Omdat dit soms in een ander jaar wordt verantwoord dan waarin de subsidie is beschikt, ontstaat in dat jaar een voordeel (vrijval). Ook deze resultaten worden op de website verantwoord in combinatie met het hiervoor genoemde subsidieregister.

Subsidieproces

In het subsidieproces zijn diverse fasen te onderscheiden:

a. Publiceren

Het subsidieplafond wordt bekendgemaakt voorafgaand aan het tijdvak waarvoor het subsidieplafond geldt en voor de start van de aanvraagtermijn. De publicatie vindt plaats als officiële bekendmaking in het elektronisch Gemeenteblad (www.officielebekendmakingen.nl) in het tweede kwartaal en is ook te vinden via www.overheid.nl. Het moet aanvragers duidelijkheid bieden hoeveel geld er in een bepaald tijdvak beschikbaar is. Bij de bekendmaking wordt verwezen naar de subsidieregeling die voor die specifieke subsidie geldt. Voor de bedragen wordt een begrotingsvoorbehoud opgenomen.

b. Aanvragen

Alle subsidieaanvragen komen binnen via het digitale systeem en worden ingediend op de gemeentelijke website. Aanvragen voor het komend kalenderjaar dienen in beginsel tussen 1 augustus en 1 oktober in het jaar daaraan voorafgaand te zijn ingediend, zodat de subsidieaanvragers voor 1 januari duidelijkheid hebben over het genomen besluit. Bij subsidieregelingen kunnen andere termijnen worden gesteld. Met subsidiepartners die een organisatiesubsidie ontvangen zijn er door het jaar heen verschillende overlegmomenten over de stand van zaken, zoals in de eerste helft van het jaar over de voorgenomen aanvraag.

c. Beschikken

Als de aanvraag volledig is, wordt de aanvraag beoordeeld op basis van de regelgeving waarbinnen de aanvraag is gedaan. Bij geheel of gedeeltelijke verlening leggen we in de beschikking vast hoeveel geld er wordt beschikt, voor welke activiteiten. Subsidieaanvragers ontvangen ook bericht op grond van welke argumenten/regels de subsidieaanvraag geheel of gedeeltelijk is afgewezen. Aanvullende voorwaarden en verplichtingen voortvloeiend uit de Awb, Asv en/of subsidieregeling kunnen in de beschikking worden benoemd.

d. Meld- en informatieplicht

Een subsidieontvanger dient het altijd direct te melden als de beoogde resultaten niet gehaald zullen worden. Er is regelmatig overleg om de voortgang in het bereiken van de doelstellingen te monitoren.

e. Tussentijdse verantwoording

Een tussentijdse verantwoording wordt alleen gevraagd met een gemotiveerde reden en in ieder geval bij subsidieontvangers van een bedrag van meer dan € 75.000 voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen. De tussentijdse verantwoording is een schriftelijke rapportage, zowel inhoudelijk als financieel.

f. Vaststellen

In de Asv en/of een subsidieregeling is opgenomen binnen welke termijn de aanvraag tot vaststelling van de subsidie moet worden gedaan. Subsidies tot € 20.000 kunnen gelijk bij toekenning worden vastgesteld, maar dat hoeft niet. Het college stelt een subsidie van meer dan € 20.000 vast binnen 13 weken na de ontvangst van een aanvraag tot subsidievaststelling. Deze termijn kan met 8 weken worden verlengd.

Ontwikkelingen in 2025 – 2027

- Op basis van dit afwegingskader en de nieuwe ASV zal het college in de komende jaren subsidieregelingen maken en publiceren voor subsidies anders dan begrotingssubsidies en incidentele subsidies.
- In navolging van de begroting 2025 zal ook in de jaarrekening de paragraaf subsidies worden ingericht.
- Het intern werkproces Subsidies zal geactualiseerd worden, zodat de stappen in het proces vloeiend in elkaar over gaan.
- De informatievoorziening en het aanvraagportaal op de website van de gemeente zal geactualiseerd worden. Ook het subsidieregister krijgt in 2025 een plek op de website.
- De Beleidsregels subsidiëring deskundigheidsbevordering 2020 zullen in 2025 worden vervangen door een subsidieregeling.
- De subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder zal in 2025 worden vervangen door een subsidieregeling. De gemeenteraad zal gevraagd worden de verordening in te trekken.

Bijlage A Subsidiebeleid Den Helder op 1 januari 2025

Verordeningen

- Algemene subsidieverordening Den Helder (geldend vanaf 1/6/2019)
- Subsidieverordening gevel- en dakverbetering Marsdiepstraat (regeling vervalt per 1/8/2027)
- Subsidieverordening evenementen Den Helder 2024 (geldend vanaf 31/7/2024)
- Subsidieverordening peuteropvang en voorschoolse educatie Den Helder 2024 (geldend vanaf 1/12/2023)
- Subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein (regeling vervalt 1/1/2027)
- Subsidieverordening Regio Deal Maritiem Cluster (geldend vanaf 12/10/2022)
- Subsidieverordening sportverenigingen Den Helder (geldend vanaf 10/9/2021)
- Subsidieverordening Topsportregeling (geldend vanaf 1/8/2018, zal in 2025 in voorstel tot intrekken van de niet meer benodigde verordeningen worden meegenomen)

Subsidieregelingen

- Subsidieregeling Regio Deal Waterstof 2024-2026 (regeling vervalt 1/10/2026)
- Subsidieregeling evenementen Den Helder 2024 (geldend vanaf 31/7/2024)

Beleidsregels subsidiëring deskundigheidsbevordering 2020 (geldend vanaf 23/10/2019)

